

4. ZAJC U ZAGREBU (1870-1914)

1832

Rijeka

1850

Milano

1855

Rijeka

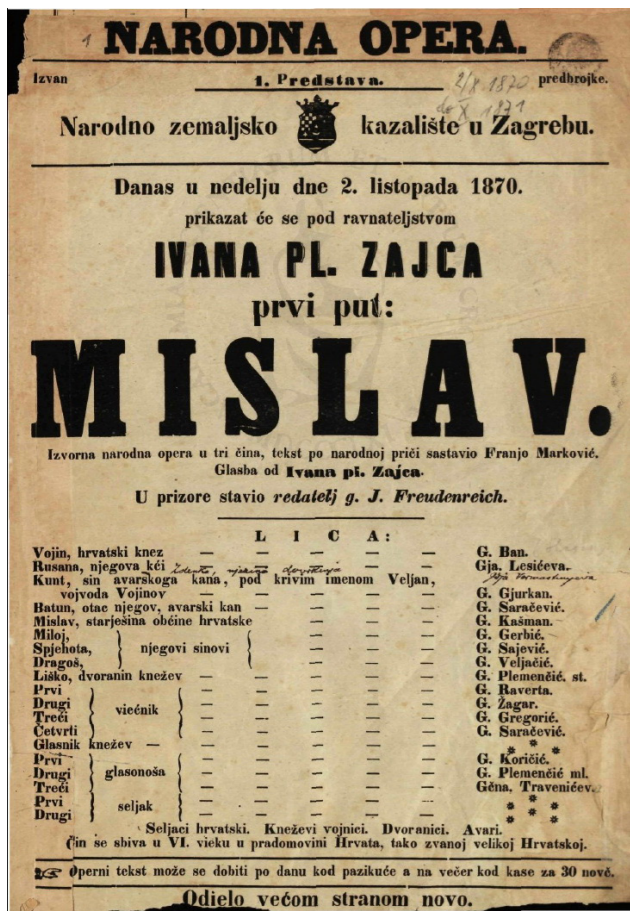
1862

Beč

1870

Zagreb

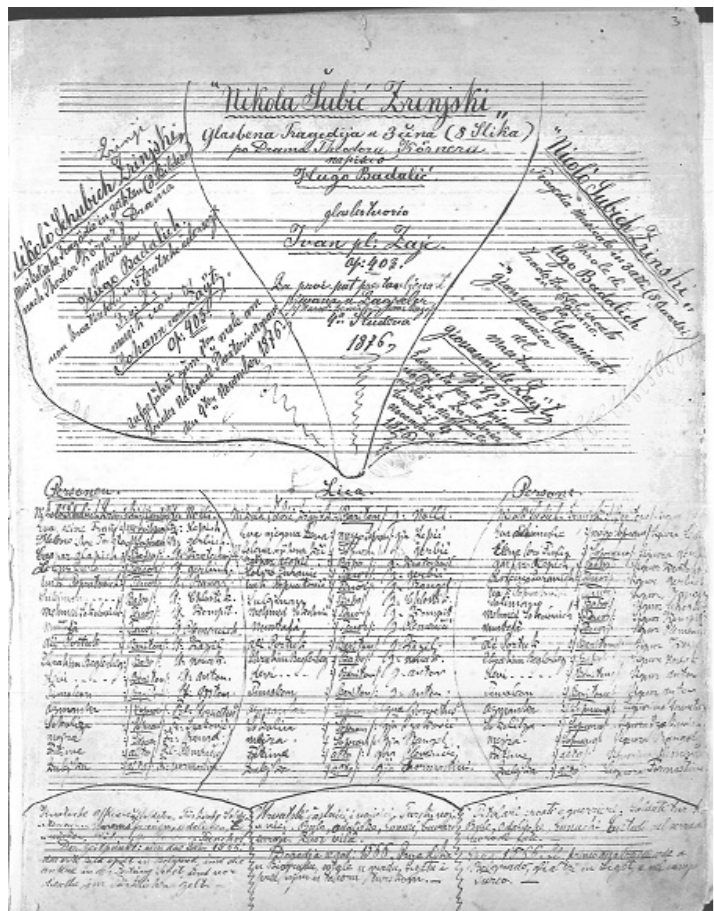
1914



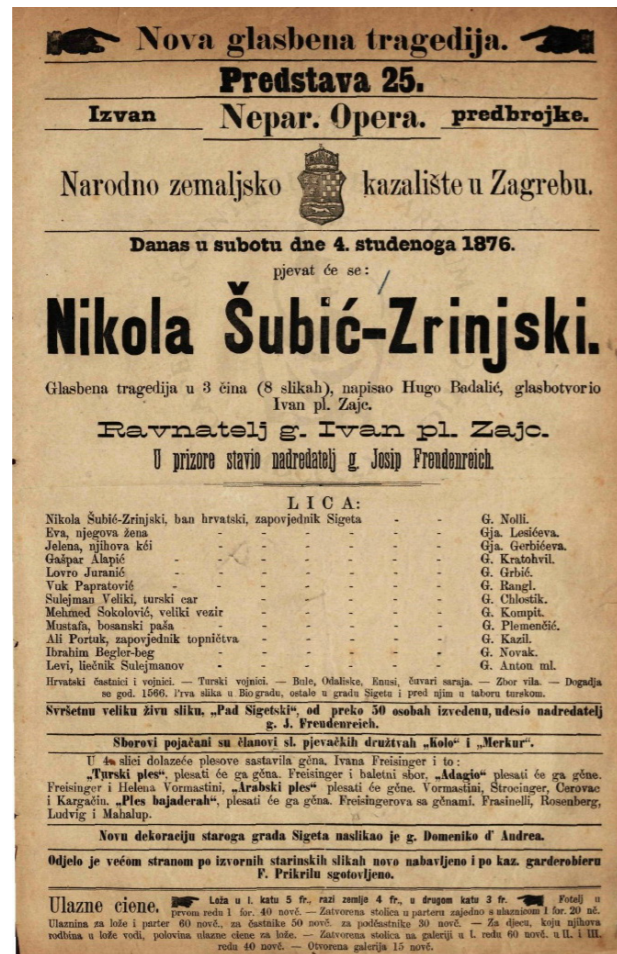
Objava prve izvedbe Zajčeve opere *Mislav*



HNK Zagreb 1895.



Naslovna stranica opere *Nikola Šubić Zrinski* (Zbirka muzikalija i audiomaterijala NSK)



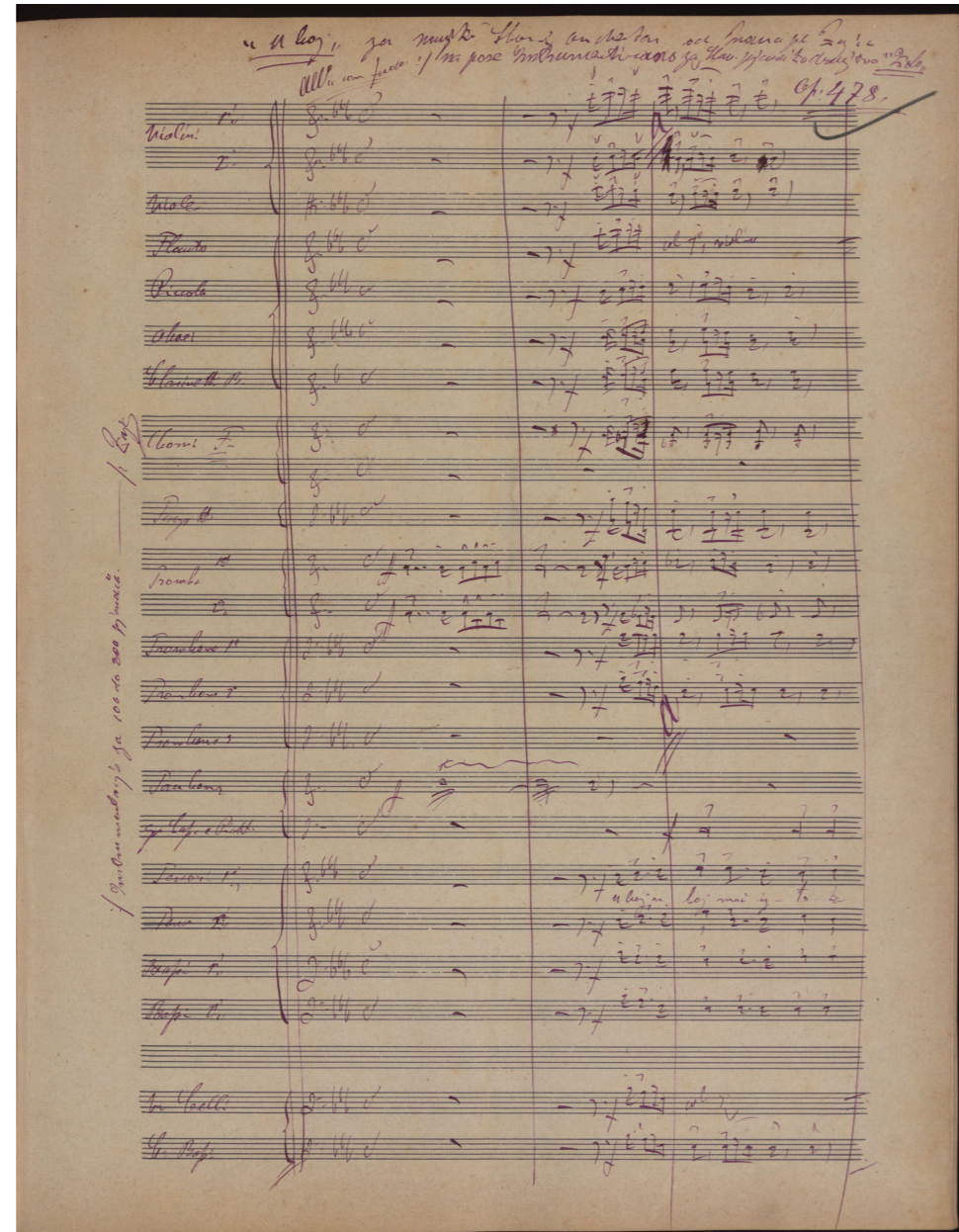
Objava prve izvedbe Zajčeve opere *Nikola Šubić Zrinski*



Marko Vušković kao Zrinski 1909.



Zgrada Hrvatskoga glazbenog zavoda u Gundulićevoj ulici u kojoj je bila glazbena škola



U boj za muški zbor i orkestar op. 478



Zajc sa unucima (Muzej grada Zagreba)

Situacija u glazbenom životu Zagreba kakvu je zatekao Zajc, bila je daleko od zadovoljavajuće i obilježena diletantizmom. Zajčev je zadatak zapravo bio profesionalizirati glazbeni život grada, što je on odmah po dolasku počeo i činiti. Već je 2. listopada 1870. otvorio prvorazdoblje uspješnog djelovanja stalne hrvatske opere (1870-1889) i to izvedbom *Mislava*, svoje prve opere napisane na hrvatski tekst, kojemu je autor bio Franjo Marković. Usto je Zajc bio potpuno svjestan važnosti kvalitetnog obrazovanja budućih glazbenika, pa znatnu pažnju posvećuje preustroju glazbene škole i kvaliteti nastave, u kojoj i sam sudjeluje kao nastavnik pjevanja, kraće vrijeme i glasovira, dok je kompoziciju podučavao privatno. Do odlaska u mirovinu 1908. godine Zajc nevjerojatnom radnom energijom djeluje na nekoliko razboja i postiže vidljive rezultate. Nivo izvedaba u operi podiže do europskog standarda. Tijekom 19 godina upravljanja zagrebačkom operom izveo je 52 opere, uključujući 11 hrvatskih, i 13 opereta, izgradivši temeljni repertoar, kojim je vladala talijanska opera. U svojstvu dirigenta pokušava organizirati simfonijske koncerte, a u kazalištu izvodi tzv. kvodlibete (*quodlibet*), odnosno različite vokalne i orkestralne ulomke. Uz sva ta zaduženja Zajc je našao vremena da sklada oko 1000 opusa i da se, prema kazivanju njegova sina Karmela, „posveti obitelji, da bude nježan suprug, izvanredno dobar otac i (kasnije) djed.“

„Da, ali on ostade usuprot svemu, usuprot spletkama, bedastoj kritici, gluposti u svim oblicima i na svim položajima, usuprot hrvatskom jalu ovdje, medju nama, žaleći bez sumnje više nas no mi njega, velikog čovjeka među sitnim, tričavim ljudima.“
Antun Gustav Matoš o Ivanu pl. Zajcu (Obična kronika, *Obzor*, 54 [20. 7. 1913] 196, 1-2)

